

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

48. ÉVFOLYAM

1982. DECEMBER

6. SZÁM

Örvendező várakozás

1. Vigan énekelj az Úrnak te egész föld! 2. Szolgáljatok az Úrnak örvendéssel; menjeteleje vigassággal. 3. Tudjátok meg, hogy az Úr az Isten; ő alkotott minket és nem magunk; az ő népe és az ő legelőinek juhai vagyunk. 4. Menjetele be az ő kapuin hálaadással, tornaciba dicsérettel; adjatok hálákat néki, áldjátok az ő nevét! 5. Mert jó az Úr, örökkévaló az ő kegyelme, és nemzedékről nemzedékre való az ő hűsége! (100. zsoltár, Károlyi fordítás.)

NÉGY ÁDVENTI VASÁRNAPON, a várakozás feszültségében, Isten Igéje komolyan figyelmet a megtérés szükségességére, az ítéletre jövő Úrra, a változatlanul hí Istenre, aki új szövetséget köt népével s kész ígérte teljesíteni: megszületett Fiában, a Jézus Krisztusban Istenünk és Atyánk akar lenni és maradni. Karácsonykor ezt az atyai szeretetet közvetlenül is megtapasztalhatja veled: Jézus Krisztus megszületésében egészen közel hajol hozzád, bűnös földi gyermekéhez.

TUDSZ-E ÖRÜLNI tiszta szívből, igazán az Ő érkezésének? Tudsz-e "vigan énekelni az Úrnak" (1. v.) azért, hogy Krisztusban a te Megváltód jön hozzád? Kitérnek-e mindennapi munkádból, egész életedből, magatartásodból és bizonyosságteledből, hogy te is az Ő megváltott nyájának örvendő tagja, legelőjének boldog juha vagy? (3. v.)

SIESS HÁT ELÉBE boldogan és vidáman (2b). Tárd ki előtte egészen szíved ajtaját, "hadd menjen be a dicsőség Királya" (Zsolt 24:7b). És aztán engedj, hogy olyan Úrrá legyen szívedben, akivel szemben mindig hálaadásra és szolgálatra elkötelezve érzed magad.

ADJ NÉKI HÁLÁT a gyülekezetben éppúgy, mint odahaza, családot körében, vagy munkahelyeden (4. v.). Adj hálát néki azért, hogy Ő a te Teremtőd, aki a saját képére "alkotott téged" (3a), s amikor bűnbe estél, megszületett Fiában Megváltót adott néked, aki által újból és újból megbizonyosodhatsz arról, hogy Ő a te szerető Atyád. Adj hálát a tőle kapott testi-lelki javakért, de a szenvedésekért és a megpróbáltatásokért is. Adj hálát, hogy itt és most "az Ő népe és az Ő legelőinek juhai vagyunk" (3b) és lehetünk, és hogy Ő a mi Pásztorunk, aki igéje által most is "füves legelőkön nyugtat és csendes vizekhez terelget minket" (Zsolt 23:1-2).

ÖRVENDŐ SZOLGÁLAT fakadjon hálaadás nyomán (2a). Szívednek Isten iránti örömet és háláját vidd ki mindennapi életedbe. Tégy bizonyosságot annak valóságáról azzal, hogy ádventben és karácsonykor helyesen értetted meg az ige üzenetét: örvendő és hálás szívvel az Urat fogod szolgálni életed minden területén: gyülekezetben, otthonodban, Isten képére teremtett embertársaidban!

má/ze

Azért született, hogy meghaljon!

"En azért születtem és azért jöttem e világra, hogy bizonyosságot tegyek az igazságról..."

Ján. 18:37.

"Mert az embernek Fia... azért jött, hogy... adja az ő életét váltságul sokakért..."

Mk. 10:45.

Minden ember, aki e világra születik, meghal. Még eddig nem volt kivétel ez alól. Temetésen néha elhangzik ez a mondás: Te pedig menj el a minden élők útján! Annyira természetesnek vesszük már a halált, hogy beszélünk "természetes" halálról, szemben az erőszakos módon bekövetkezett halállal.

Az ember különféleképpen viselkedik a halállal szemben. Van, aki egyszerűen nem gondol rá. Van, aki egyenesen rossznéven veszi, hogyha megemlíti előtte. Jól nevelt ember társaságban nem beszél a halálról. Még a halálos beteget is azzal igyekeznek megnyugtatni, hogy majd csak felgyógyul hamarosan. Mindazáltal tény és való, hogy a halál — ellenség, ijesztő rém, nagyhatalom. Minden vallás és a filozófia is szeretné az embert felvértezni ezzel szemben.

2000 évvel ezelőtt itt járt valaki, aki azért született, hogy meghaljon. Nem abban az értelemben, mint ahogy az előbb arról szó volt. Nem is közönséges halál várt rá, nem a mindennapi értelemben vett halál, hanem a "keresztfának halála", mint ahogy Pál a Fil. 2:8. versében elmondja.

Születése csodálatos volt. Már a fogantatása a Szentlélek ereje által történt úgy, ahogy Isten azt előre megjelentette. Születésének híret angyalok vitték meg, keleti bölcsek jöttek messziről az ő bölcsőjéhez. Az agg Simeon a templomban a karjaira vette és a Szentlélek ő általa

előre megjövendölte: "Íme ez vette-tett sokaknak elestére és feltámadására... és jegyül, akinek sokan ellene mondanak; sőt a te lelkedet is áthatja az éles tör..." (Luk. 2:34-35).

Nemsokára ezután menekülni kellett vele Betlehemből, mert máris az életére törtek. Gyermekekora rejtve maradt a kíváncsi szemek elől. Csak ennyit tudunk felőle: "...növekedék és erősödék lélekben, teljesedve bölcsességgel és az Istennek kegyelme vala őrajta" (Luk. 2:40).

Égészen harminc éves koráig csak egy jelenetet jegyeztetett fel a Szentlélek az evangéliumokban: tizenkét éves korában, amikor először felvették Jeruzsálembé, elmaradt Józseftől és Máriától, s amikor megtalálták, különös dolgokat mondott arról, hogy neki az ő Atyjának dolgaiban kell foglalatoskodnia (Luk. 2:49).

Nyilvános fellépése harminc éves korában kezdődött. Széjjeljáró, jót cselekedett — tanított és gyógyított és csodákat tett. De ellenségei támadtak, akik irigykedve nézték egyre növekvő népszerűségét. Összefogtak ellene, római kézre adták és kikényszerítették a helytartónál, hogy megfeszítsék.

Cézarea Filippiben történt először, hogy tanítványai előtt elkezdett beszélni szenvedéseiről és haláláról, valamint feltámadásáról. Semmi kétséget nem hagyott afelől, hogy az ő halála a világ megváltására szolgál majd. Életét váltságul adta sokakért. Isten úgy szerette a világot, hogy az ő megszületett fiát adta oda a megváltására. Pál is, aki különös mértékben vett kegyelmet, ujjong és ebben látja üdvösségét: "Krisztus Jézus azért jött e világra, hogy megmentse a bűnösöket... (I. Tim. 1:15) és "Is-

ten Fia... szeretett engem és önmagát adta érterem..." (Gal. 2:20). "Isten az ő mihozzánk való szeretetét abban bizonyította meg, hogy amikor még bűnösök voltunk, Krisztus értünk meghalt" (Róm. 5:8). Hogy életét adhassa a bűnösökért, először emberré kellett lennie. "Mivel a gyermekek testből és vérből valók, hasonlatosképpen ő is részese lett azoknak, hogy a halál által megsemmisítse azt, akinek hatalma van a halálon, tudniillik az ördögöt" (Zsid. 2:14). Tehát meg kellett születnie ahhoz, hogy meghalasson. Azért született, hogy meghaljon, és így lehet neked és nekem, minden embernek örök élete, békessége Istennel. Csak ez az egy út vezet el Istenhez, csak ez az egy mód adatott a szabadulásra.

Amikor egyszer a templomban volt (Ján. 12:20-36), egy beszélgetés közben ezt mondotta, önmagára célozva: "Ha a földbe esett gabonamag el nem hal, egymaga marad, ha pedig elhal, sok gyümölcsöt terem."

Egyszerű természeti törvényre mutat rá ezzel. A fáraók sírjában találtak több-ezeréves búzaszemeket. Ezek megmaradtak, de magukban maradtak. Nem teremtek gyümölcsöt. Viszont csak egyetlen búzaszem is, amelyet ugyanabban az időben elvetettek, azóta folyton és állandóan termi a búzaszemek megszámlálhatatlan tömegét és csak csillagászati számokban lehetne kifejezni, mennyit termett azóta.

Jézus Krisztus minden követője csak akkor hasonlít az ő megváltójára, ha maga is kész az életét halálba adni. Valaki megpróbálhatja megtartani a maga életét a maga számára — valójában ez a megtartott élet elvesztett élet. Ha valaki az életét odaszánja a szolgálatra és úgyszólván lemond a maga életéről, az megtartotta az életét, mert gazdagon gyümölcsöző, áldott élet lesz az.

Mindnyájan irtózunk a haláltól. Isten Fia azonban azért született meg, azért lett ember, hogy meghaljon — értem, érted, értünk. Ő az a gabonamag, amely kész volt elhalni, hogy ne maradjon egyedül. Megszámlálhatatlan azoknak a száma, akik az ő halála által nyertek igazi életet. Te is ezek közé tartozol már? Akkor add oda a magad életét a mások szolgálatába, hálás szívvel.

Ez a karácsony igazi értelme, ez ennek az ünnepnek üzenete.

BIBLIAOLVASÓ

ÉRTHETŐ BESZÉD

Prófétát támaszt atyádfiai közül Istened, az Úr, olyant, mint én, óréa hallgassatok! Egészen úgy, ahogyan kérted Istenedtől, az Úrtól a Hóreb-ben, az összegyülekezés napján, amikor ezt mondatd: Nem tudom tovább hallgatni Istenednek, az Úrnak szavát, és nem tudom tovább nézni ezt a nagy tüzet, mert meghalok. Akkor az Úr így szólt hozzám: Jól mondtátok. Prófétát támasztok neked atyjukfiai közül, olyant, mint te. Az én ígéimet adom a szájába, ő pedig elmond neked mindent, amit én parancsolok. És ha valaki nem hallgat ígéimre, azt én felelősségre vonom (5 Mózes 18:15-19).

ISTEN VÁLLALTA Jézus Krisztusban az emberré léelt is, hogy az emberrel megértse a beszédét. Ezért írja János evangélista, hogy az Ige testté lett. Jézus tanítása mindig könnyen érthető emberi szó. Így tette elviselhetővé és elfogadhatóvá az ember számára azt, ami a békességéhez és az üdvösségéhez nélkülözhetetlen.

ISTEN KOMOLYAN VESZI azt, amit egyszerű emberi szavakkal tolmácsol. Számon kéri tőlünk a nékünk, értünk és miattunk hirdetett ígét. Nem lehet tehát felelőtlenül hallgatni, vagy észrevétlenül elengedni a fülünk mellett. Nekünk embereknek is komolyan kell vennünk azt, amit Isten üzen.

ADJUNK HALÁT, hogy Jézus Krisztusban testet öltött, emberközelségbe jutott az Isten mondanivalója.

VALLJUK MEG, hogy bennünket sokszor nem érdekelt az ige, amelynek hirdetésével pedig minket akart megmenteni az Isten.

KÖNYÖRÖGJÜNK, hogy Isten igéje érthetően, tisztán és őszintén hangozzék továbbra is az egyházban, és mind többen ismerjék fel abban a hozzánk lehajló Isten szeretetét, hogy Isten vezessen bennünket engedelmisségben és készítsen fel a karácsony békességben való megünneplésére.

JP/ze

Segítsük a Magyar Konferencia szolgálatát!

címmel nemrégén közölt kérésre ismét felhívjuk olvasóink szíves figyelmét. Az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia három területen kér anyagi támogatást, hittestvéreink adományait:

1. SZÓRVÁNYGONDOZÁS. *Istentiszteletek tartása olyan helyeken, ahol nincs gyülekezetünk.*

2. BIBLIAKALAUZ. *Magyarázatos segédkönyv a Biblia olvasásához. A könyv kiadási költségeihez kérünk támogatást.*

3. ORDASS Emléktábla. *Nagy méretű bronz dombormű, melyet a szabadvilág ev. központjaiban helyeznénk el néhai Ordass Lajos ev. püspök emlékezetének megőrzésére.*

A fenti tételek több ezer dolláros keretet jelentenek, ezért hittestvéreink bőkezű és áldozatos adakozására számítunk. Az adóból levonható adományokat az Erős Vár folyamatosan nyújtázza. Az adomány céljának feltüntetésével csekk, pénzesutalvány "Hungarian Conference — LCA" névre állítandó ki; a cím további része: c/o Rev. Béla Bernhardt, 9715 Lake Avenue, Cleveland, Ohio 44102.

***

MEGVÉTELRE AJÁNLUNK egy kisebb méretű emléktáblát, melyet mind gyülekezetek, mind egyének megrendelhetnek. A 21x28 cm nagyságú bronz domborművű ORDASS-EMLEKTÁBLA ára \$100. A művész csak akkor készítheti el ezeket a táblákat, illetve csak úgy biztosíthatja a darabonkénti százdolláros árat, ha a következő 3 hónap alatt legalább 10 megrendelést kapunk. Ezt a megrendelést is, a vételár mellékelésével, az AMEK pénztárhoz kell küldeni a fenti címre.

ORDASS-EMLEKÉRMEK is kaphatók lesznek, ugyancsak Kúr Csaba képzőművész szép kiállításában. A 4 incs (10.1 cm) átmérőjű bronzérem, díszes dobozban, kb. \$50.00. Az azonos nagyságú, bronzal befuttatott alumínium érem ára kb. \$18.00 lesz. Az előbbi egyenként is készülhet, az utóbbit csak akkor csinálják, ha legalább 20—25 megrendelés lesz. Megrendelés, befizetés szintén a Magyar Konferencia pénztárhoz eszközölendő a fent közölt címre.

ADOMÁNYOKAT NYUGTÁZUNK

A "Segítsük a Magyar Konferencia szolgálatát" gyűjtésre 1982. október 20 és november 30 között az alábbi adományokat vettük köszönettel:

Szórványgondozásra — \$50: Dr. Relle Mátyás (Ellicottville, MD); \$15: Eiler András (Waukesha WI).

Bibliakalauz kiadására — \$15: Eiler András. Ordass-emléktáblára (nagy méretű) — \$40: Eiler András.

Ordass-bronzéremt rendelt — \$50: Eiler András.

Lapunk minden olvasójának
ÁLDOTT
KARÁCSONYI ÜNNEPEKET
ÉS BOLDOG ÚJÉVET
kíván
A SZERKESZTŐSÉG

Zoltán László:

J Á N O S

Huszonegy tehenet gondoz. Hajnalok-hajnalán kel. Kisebb-nagyobb megszakításokkal estig dolgozik. Hetenként egy szabadnapja van. Szabad ünnepnapja kevés. A karácsony is munkában találja. Mikor a déli vonat ráereszti éles füttyét a falura, még két tehentől kell lefejténie a tejet. Hamarosan végez velük. Azután siet haza.

Családja, papja már a terített asztalnál várja.

Hamarosan az asztalon a párolgó leves. Merek. Azután az asszony szed a két gyereknek és utána magának. János keze nem mozdul.

— Nem szereti? — kérdem csodálkozva.

— De igen — válaszolja.

— Akkor miért nem szed magának is?

— Mert győnni akarok. Ilyenkor sohasem szoktam enni. Otthon szüleimnél sohasem ettünk gyónás előtt.

— Otthon bizonyára reggel, vagy a délelőtti órákban gyóntak. Ma pedig három óra is elmúlik majd, mire sor kerül rá...

— Húsvétkor is délután tetszett jönni. Akkor is kibírtam. Akkor sem ettem.

— Nem mondta!?

— Nem. Tényleg nem. Minek is mondtam volna? Úrvacsora előtt nem eszik az ember. Ez csak természetes.

— Nem egészen. Hiszen maga tegnap este evett utóljára. Ma pedig már kora hajnaltól kezdve talpon van és dolgozik. Még pedig nehéz testi munkát. Nagy szüksége van a táplálékra. Ki kívánja magától, hogy koplaljon úrvacsoravétel előtt? Senki, Isten sem!

János tétován néz maga elé. Hallgat. Látszik rajta, hogy csatázik gondolataival. Nem tehetek róla, de az első pillanatban maradnak, sőt elmaradottnak bélyegzem. Majd melegséget és tiszteletet érzek iránta. Ismerem jól Jánost. Tudom, amit mond, amit tesz, azt komolyan mondja és teszi. Tudom, hogy ez a magatartás nála nem csupán szép szokás. Tudom, hogy ezzel a nem-evéssel áldozatot is vállal. Mégpedig nem is kicsit. Hiszen ehetnék. Van mit. Van bőven. Fizikum, egészsé-

ge is van hozzá. S most mégis korgó gyomorral és az éhségtől kopogó szemekkel ül itt az ünnepi étkek gazdagon terített asztalánál. Ehetne, de mennyire ehetne. Ő azonban nem eszik. Nem, mert ő annak idején otthon, a szülői házban így látta, így tanulta. Így volt szokásban náluk. És így volt náluk természetes. De nemcsak náluk otthon, hanem az egész gyülekezetben így gyakorolták. Ők annak idején otthon így becsülték meg az Úr szent testét és véréit. Illetve így is megbecsülték! Egyszóval komolyan, nagyon komolyan vették. Sokra, nagyra tartották! S ezt az Úrvacsora szentsége iránti gyermekies tisztta és őszinte megbecsülést hozta el magával János ide, ahol rajta kívül mindössze néhány evangélikus lélek él a másvallásúak ezres táborában. És meg is tartotta ezt a szokását még jó harminc esztendő után is. A gyökerek régi szokásainak és tanításának a tápdús humuszából táplálkoznak még mindig. Nemeskőcsig érnek ezek a gyökerek.

Még szólok néhány csendes szót Jánosnak. Látom, úgylis hiába. Abba is hagyom. Cselekedjék, mint néki jónak tetszik!

Egy idő múlva azután magától megszólal és váratlanul kijelenti:

— Eszem én is.

— Na, ugye!? Helyesebb, ha eszik. Belátja ugye?

— Igen. De ha nem tetszik haragudni, akkor ma nem gyónok.

— Hanem mikor?

— Majd újévkor.

— Újévkor nem jövök ki — tudhatja?

— Miattam nem is kell fáradnia tisztelendő úrnak. Bemegyek én Hegyesbe. Meggyónok ott!

Mit mondhattam volna erre? Hallgattam.

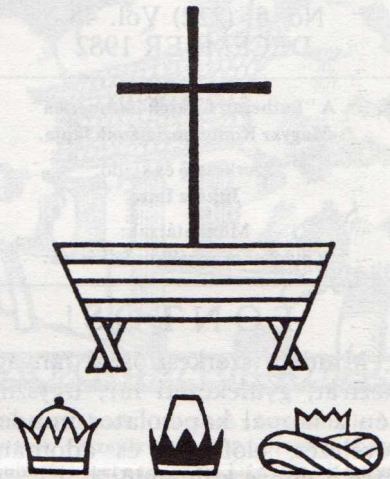
Tudom, hogy lekipásztori sikereimet nem öregbíti ez a karácsonyi asztali beszélgetés ott Jánoséknál. Jánosra én azért nem haragszom. Sőt, azóta talán jobban becsülöm és szeretem őt. Szeretem, mert nála nem ez az egy, ami lutheránus. Jó családapa. Példaadóan neveli két kislányát. Imádságra, énekre, bibliai történetekre tanítja őket. Felesége, aki ugyan nem evangélikus, szívelelékkel hozzánk tartozik. Még nem volt istentisztelet, hogy ő ott ne lett volna. Szóval Jánosnak

nemcsak hagyományos, szép egyházi szokásai vannak, de világító hite is van. S ezt a hitét nemcsak az istálló-béli tehenek, de az emberek is észreveszik rajta.

(Somvirág)

JÓZSEF ATTILA:

Betlehemi királyok

Adjonisten, Jézusunk, Jézusunk!
Három király mi vagyunk.
Lángos csillag állt felettünk,
gyalog jöttünk, mert siettünk,
kis juhocska mondta — biztos
itt lakik a Jézus Krisztus.
Menyhárt király a nevem.
Segíts, édes Istenem.

Istenfia, jónapot, jónapot!
Nem vagyunk mi vén papok.
Úgy hallottuk, megszületél,
szegények királya lettél.
Benéztünk hát kicsit hozzád,
üdvösségünk, égi ország!
Gáspár volnék, afféle
földi király személye.

Adjonisten, Megváltó, Megváltó!
Jöttünk meleg országból.
Főtt kolbászunk mind elfogyott,
fényes csizmánk is megrogyott,
hoztunk aranyat hat marékkal,
tömjent egész vasfazékkal.
Én vagyok a Boldizsár,
aki szerencseny király.

Irul-pirul Mária,
boldogságos kis mama.
Hulló könnye záporán át
alig látja Jézuskáját.
A sok pásztor mind muzsikál.
Meg is kéne szoptatni már.
Kedves három királyok,
jóéjszakát kívánok!

ERŐS VÁR

AMERIKA MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

ERŐS VÁR (USPS 178560) is published bi-monthly (February, April, June, August, October, December) for \$3 per year by the Hungarian Conference—Lutheran Church in America, 9715 Lake Avenue, Cleveland, OH 44102. Second-class postage paid at Cleveland, OH. POSTMASTER: Send Address changes (Form 3579) to

ERŐS VÁR

P. O. Box 02148, Cleveland, OH 44102

No. 6. (222) Vol. 48.
DECEMBER 1982

A "Lutheran Church in America"
Magyar Konferenciájának lapja.

Szerkesztő és kiadó:

Juhász Imre

Munkatársak:

a magyar evangélikus lelkészek.

FONTOS!

Minden szerkesztőségi anyag, kézirat, gyülekezeti hír, úgyszintén a lappal kapcsolatos minden levelezés, előfizetés és adomány erre a címre küldendő:

"ERŐS VÁR"

P. O. BOX 02148
CLEVELAND, OH 44102

Az "ERŐS VÁR" előfizetési díja belföldön egy évre 3 dollár. Kanadában és egyéb külföldön évi 4 US dollár, vagy 5 kanadai dollár.

Be nem jelentett címváltozás esetén a posta a kézbesíthetetlen újságot megsemmisíti, a kiadóhivatalnak pedig külön portót kell fizetnie. Erre a költségre különösen nem-előfizetők, késedelmező előfizetők, vagy többéves hátralékban lévők esetében nehéz fedezetet találni.

Ezért kérjük olvasóinkat, hogy minden esetben pontosan adják meg címüket a "Zip Code" szám feltüntetésével együtt! Az újságot "zip code" szám nélkül nem kézbesíti a posta. Címkezőlátságnál tüntessék fel az utca megjelölését is, pl.: St., Rd., Ave. Ugyanis egyes postai zónákban azonos nevű utcákat csak így lehet megkülönböztetni.

Printed by

Classic Printing Corporation

9527 Madison Ave., Cleveland, Ohio 44102

Az igehirdetés izgalma

(Ev. Élet) — Ülök a padban és remeg a lábam a félelemtől. "Van örök kincsünk. Becesebb nincs nála földön, égen." — éneklí a gyülekezet. Ők nem veszik észre a lábremegést. Próbálom még összeszedni a gondolataimat. "Ez örök, égi ajándék az Isten szent ígéje" — hallom közben. Régióta készülök már erre az alkalomra, de most mintha ez mind hiába lett volna, teljesen erőtlenség érzem magam. "Nem élhet az új nemzedék a régi íge nélkül." Szép ez az ének, a 760-as. Biztonságot áraszt, mégis félek most.

EGY PERC ÉS MINDENKI RÁM FIGYEL. Rám? Nem. Úr Jézus, Neked kell itt most szólnod! "Ez élő, kristálytisza víz a kegyelem ígéje." Utolsó versszak, menni kell. — Uram, most el ne hagyj! Szentleked szálljon rám! Hadd legyek én erőtlenség, hogy Te erős lehess!

— Fent vagyok. De sokan vannak. Innen a szószékről még nagyobbak látszik a tömeg. Szemüvegek csettennek, énekeskönyvek csukódnak, minden szem rám néz. Talán imádkozik most értlem valaki.

"**KEGYELEM NÉKTEK ÉS BÉKESSÉG...**" Nekem is add ezt meg, Uram, mert most különösen is nagy szükségem van rá. "...Istentől, a mi Atyántól és az Úr Jézus Krisztustól. Ámen." Felolvasom az ígét. Milyen élő és eleven szó ez. Már szinte kívülről tudom, hiszen sokszor elolvastam készülésközben, mégis, mintha egészen új lenne megint. Átélem a szavak súlyát, érzem a lényeges részeket, nehéz mondanivalóját. Rövid csend.

"**SZERETETT TESTVÉREIM AZ ÚR JÉZUS KRISZTUSBAN!**" — mondom, és most tényleg így is érzem teljes szívemből ezt, hiszen én is velük együtt bűnösen, Jézus szavára éhesen állok meg Előtte.

Ami most történik: csoda. Isten, a Szent, az Erő, hatalmas szeretetéből rajtam, bűnös emberen keresztül szól. Elveszi félelmemet is. Minden világos és minden tiszta. Teológus vagyok, egy év múlva lelkész. Részese vagyok ennek a csodának, mert Isten kényszerít, hogy szóljak. Erre hívott el. Olyan hívás ez, ami elől nem lehet kitérni. Most pedig szószéken állok és ígét hirdetek.

IGÉT? Valóban ez a legizgalmasabb kérdés. Vajjon nem csupán saját gondolataim azok, amiket elmondok? Nem szabad ez elől a kérdés elől soha kitérni. Hiszen ez a norma. Ugyanakkor ez az igehirdetés félelmetes oldala is. Vajjon tud-e Isten szólni rajtam keresztül? Az igehirdetőnek ezzel a kérdéssel is meg kell küzdenie: vajjon nem vagyok-e akadály a Isten munkájának? Nem éppen én vagyok-e az oka annak, hogy nem szól elég nagy erővel az íge az egyházban és a világban?

Másik nagy probléma, amit különösen nehéz megoldani az, amikor magam ellen kell beszélnem. Isten ígéje mindig törvény és evangélium. Ennek az igehirdetésben élesen ki kell rajzolódnia. A törvény az igehirdető számára is törvény. Isten ítélete engem is elítél, aki beszélek erről. Soha nem beszélhetek csak úgy, hogy másokhoz szólok, hiszen rólam is szó van. Sőt, talán rólam van elsősorban szó. Isten nem csupán a gyülekezet Ura, hanem az enyém is. Legnehezebb feladat úgy szólni, hogy egyszerre mondom és egyszerre hallgatom is az ígét, Isten kemény szavát. Az evangélium viszont az igehirdető számára is evangélium. Nekem is ebből kell élnem. Sőt, nekem elsősorban.

HIRDETEK? A hirdetőszlop mellett akkor állok meg, ha elég feltűnő. Egy plakát színeivel

válíkonzóvá. Mikor jó egy igehirdetés? Sokat gondolkoztam már ezen. Mindent meg kell tennem, hogy szép mondatok fűszerezék és a hangsúlyok helyes elosztása jól kiemelje a mondani-valót, mégis ezek könnyen csupán üres szövegmokká válhatnak. Elsőnek nekem kell átélnem azt az élményt, hogy az Isten szólt hozzám. Ha az megvan, akkor tudom ezt elmondani mindenkinek. Itt látható, hogy nem egyszerűen egy óras feladat ez, hanem teljes életet követel. Enélkül a szavak technikája valóban üres próbálkozás, de ezzel együtt már eszköz. Eszköz ahhoz, hogy ezt az élményt el tudjam mondani úgy, hogy mások is meghallják. Így már nem üres szó, hanem hirdetés. Igehirdetés. Nem én teszem azzá, hanem Isten Lelke, aki nekem is szólt, de ott van minden igehirdetésben is.

JÉZUS EGYSZER LEJÖTT hozzánk, emberekhez. Ember lett, hogy beszélni tudjon velünk, mert nagy szükségünk volt a szavára. Azóta is minden igehirdetésben vállalja az embert. Az én szavamom keresztül is.

Érthető már a lábremegés? Nem attól félek, hogy mit fognak szólni az emberek. Attól is. Sokkal izgalmasabb, hogy mit fog szólni az Isten. Ő vállalja az én szavaim fogyatékoságát, de nekem felelnem kell azért, hogy mit mondok nevében. Ő hívott el. Ez az egyetlen, amiben bízhatom. Ha elhívott, nem is hagy el. Szentleke velem van. Szólhatok félelem nélkül, hiszen az eredmény az Ő kezében van. Egy hét múlva pedig újra remegve, de bátran megindulok, hogy szóljak nevében.

Koczor Tamás

Meglátszik-e rajtad?

A fiatal teológusok éppen a karácsonyi evangéliumról beszélnek, amikor egy jogász toppant be közéjük. Megkérdezte:

— Miről beszéltek?

— Isten Fia földi születéséről és megváltásáról.

— Ti hiszitek, hogy Isten Fia testté lett értünk?

Egyhangúan felelték: "Hisszük!"

A jogász ráfelelt: "Nem igaz! Nem igaz, hogy hiszitek! És ha mégis azt hiszitek, hogy hiszitek, akkor nem igaz a hitetek! Ha csakugyan hinnétek, akkor egész más emberek lennétek! Úgy tele volna a szívetek ezzel, és magával Krisztussal, hogy nem lenne nyugtotok; szinte égne a föld a talpatok alatt, úgy járnátok kárhozatbamenő emberek után, úgy szeretnétek magatok körül Isten feltő szeretetével minden embert."

A fiatal emberek megrendült szívében szólni kezdett az íge:

— Hiszek Uram, légy segítségül az én hitetlenségemnek!

*

Megszólaltatja-e a Lélek a te szívedben is?

(P. V. U.)

(Folytatás előző számunkból)

A 70 éves magyar cserkészmozgalom előtt kívánunk tisztelegni az alábbi cikkel. A mozgalmat elindító Lord Baden-Powell szellemében, de sajátos magyar lélekkel virágzott hazánkban a cserkészlet, míg a rendszer azt meg nem szüntette. Most az emigráns cserkészek ezrei folytatják a munkát ifjúságunk magyarnak való megtartására. Mindnyájunk számára, akik valaha is elmondtuk a cserkészfogadalmat: "...teljesítem kötelességemet, melyekkel Istennek, hazámnak és embertársaimnak tartozom...", bizonyára régmúlt idők kedves emlékeit éleszti fel egy 1935-ös mozgótábor alábbi leírása. A beszámoló annak idején az Ifjú Évek c. ev. folyóiratban jelent meg, Kónya Lajos tanítónövendék tollából, aki a soproni ev. tanítóképző 62. sz. "Pályf" cserkészcsapatához tartozott.

Komárom. A túlsó parton kiköt a hajó, s a "Szent István"-on felhúzzák a — cseh zászlót. Ökölboszorúnak a kezek, s a szívekbe beléhasít a fájdalom.

Esztergom. A Bazilika: megkövesedett hatalmas történelem. A hajón megszólal: "Szép vagy, gyönyörű vagy Magyarország" — és soha nem éreztem át úgy ezt a dalt, mint most.

A hajó szántja tovább a szöke hullámokat. Élvezet nézni. A csónakázók is élvezik, meg a fürdőzők.

Visegrád. Salamon-torony. Mindenünnen a magyar múlt szól. És minden csupa gyönyörűség. Kulisszaszerűen egymásmögé tölt hegyek, ibolyaszínük egyre halványodik a távlatlalt. Az ég aranyfényben fürdik, a lenyugvó nap sugarai rózsaszínűre csókolják az öreg Duna ezüst tükrét, s a "Szent István" hófehér testét.

A fény halványul, s az árnyék nő. A magyar földre leteríti fátylát az est.

Budapest. Tündérország ez a ragyogás! A margitszigeti padokon szerelmespárok ülnek. A hajón kellemes szellő lengedez; a Dunapalota vakító fényárban úszik, s a "Szent István" lassú méltósággal besétál a kikötőbe. Kár, hogy vége a hajózásnak.

A város fülledt-meleg és poros. Fáradtan gyalogolunk a szállásunkra, s a fókusunkkal ütjük a taktust a pesti aszfalton. Van hangulat a nagyvárosban is. Vakít a reklámok fénye, hunyorítani kell.

Láttam egy embert, aki csontos, kiéhezett arcú és sóvár szemmel keresett valamit a szemetesládában. S egy másikat, egy lábatlant, aki a két kezén vonszolta a testét. Az Élet nyomorultjai.

Végre a szállásunkon. Az ötödik emeleten. A város zajos lüktetése felhallatszik, míg el nem nyomja fáradt tagjainkat az álom.

(Jún. 29.) **Mohács.** Nincs sok veszteni való időnk. Este 10-kor értünk ide, és már reggel indulunk is, Borjád felé. Amit lehet, megnézünk. Mondják, hogy ott a domboldalon csillogott a török fegyver 1526-ban, itt meg itt állt a magyar

sereg. (Ha akkor is ilyen hőség volt!) Kissé elmerengünk a múlton, aztán a jövőbe nézünk, s dal fakad az ajkunkon. Hosszú az út Borjádig, a meleg nőtton-nő; csak néha frissít fel egy kis szellő, vagy egy korty víz.

Borjád. Egy újdonság: a gazdáknál vagyunk szálláson is. A falu lakói svábok. A háború előtt szerbek is lakták, de a háború után lejjebb költöztek. (Olvastam, hogy Jugoszlávia azért hívta vissza az ittrekedt szerbeket, hogy el ne magyarosodjanak! Hát mi teszünk-e valamit azért, hogy szerzetést e nagyvilágban élő véreink magyarok maradjanak?) A görögkeleti templom még áll, és öt szerb család él a faluban. Itt csak a férfiak tudnak magyarul, az asszonykép nem. A jellegzetes népviseletet erősen tartják. Elnézem ezt a szín-hullámzást. Jól esik a szemnek. Folyton az jár az eszemben, hogy mért nincs arra mifélcék népviselet?

Este német—magyar táborfüzet tartunk. Az egyes mókákat lefordítjuk sebtiben németre, s németül konferálunk. Kislányok csengő hangon énekelnek "Ungarland"-ról. És magyar kettőst táncolunk velük!

(Júl. 2.) A Mecseken való átkelés emlékezetes marad mindnyájunknak. Egyesével — 50 lépésnyi távközben — haladunk felfelé a meredek oldalon. A hőség fokozottan érvényesült. Kínlódó szekerek

recsegve-nyikorogva szállították lefelé a fát, s a kerekék mélyen bevágódtak az amúgyis mély hegyiutak téglavörös porába. Mi is féltérdig jártunk benne, és szívtuk magunkba a vastag port. Az erdő meglehetősen ritkás volt. Az első gerincen túl lassanként elmaradt a por és egyre sűrűsödött az erdő. Sokkal kellemesebbé vált az útunk, és egyre többet jöttünk lefelé. Kitűnt, hogy az is fásarzott. Sokáig jöttünk egy patak völgyében, aztán meredekebbnél-meredekebb fel- és leszállások következtek, a torkunk száraz volt, csak a táj szépsége enyhített mindent. A kerékpárosok megszenvedtek a gépjűkkel: néha köt-

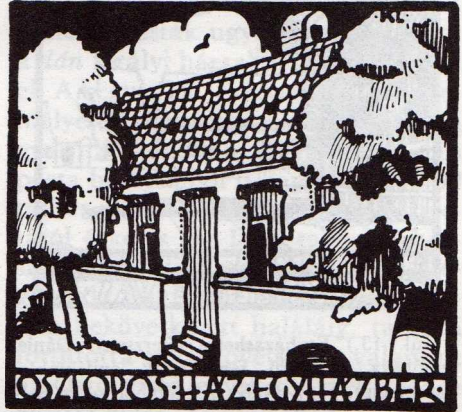
len kellett leereszteni, oly meredek volt a hegyoldal.

Estefelé értünk Egyházbérre. Első dolgunk a mosdás volt.

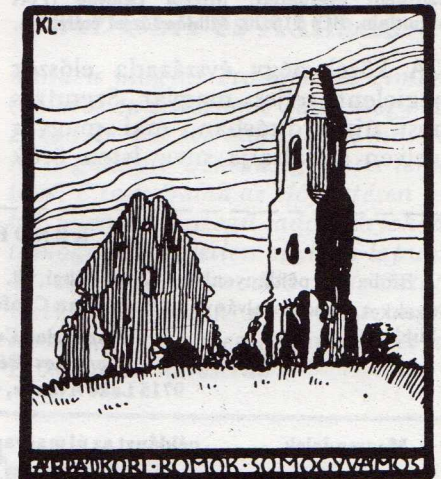
(Júl. 9.) **Somogyvamos.** Járom a falut. Figyelem az embereket, a házakat. Ha más nem is, de néhány faragott ereszeszka csak akad a gyűjtemény számára. Van itt egy pásztorember. Rossz borotvából készült "bizsókka" faragja jellegzetes somogyi pásztorművészettel a szebbnél-szebb tükrösöket, pásztorbotokat, ostoronyeleket, sótaratókat, csont-óraláncokat, meg a többi faragott és karcolt, spanyolozott holmit. Megkérdezem, honnan veszi a díszítményeit.

— "Fejbül. Gyün a' magátul!" — feleli...

...Árpádkori templomrom a dombon. Köröskörül összefüggő zabtábla. Nincs más hátra, neki

kell vágni a zabnak. Gyönyörű alkony van, lent a halastavak visszatükrözik a naplementét, haza-térő juhnyáj béget a távolban. Úgy kerülök a romhoz, hogy a nap a fal mögött van, és az előbuk-

kanó sugarak glóriát vonnak a festői kőhalmaz mögé. Érdekes ellentét. Sötétedő, lilás romok a fényes, narancssárga égen. És ringó zabtenger, a szélén néhány sötétzöld bokr. Gyorsan lerajzolóml tussal, aztán jövök dalolva, a munka örömevel. Örülök, hogy ez a szerep jutott nekem: gyűjteni, keresni a szépségeket.

(Júl. 11.) **Kupa várának romjai.** Az utolsó út ebben a görbe Somogyországban. Valami pogányos, szent áhítat fog el. Somogyország ősmagyar lelke. Hogy muzsikál a szó: Koppány, Koppány; élvezem a kimondását. A magyar függetlenség első harcosa, nyakas Koppány vezér! Te gyűlölted először a "németet" (a pogánylázadások főoka a sok német talpnyaló volt), mintha együttértett volna a lelked késői unokák nagy-sok keservével,

mintha felédrikoltott volna a tárogató, és feléd vitte volna nagy Bercsenyi Miklós siralmát, rongyos kurucok bús jeremiádjait! Haj! Koppány vezér! Szentek ezek a kövek élnelőttem — minden szent, ami magyar — el is teszek egy darabkát a tarisznyámba.

Ezek a gondolatok kavarnak bennem, míg meglobogtatom a zászlót a várfalon (ma zászlós vagyok), aztán vezényszó harsán és megyünk tovább Fonyód felé.

(Júl. 13.) **Egyházashetye.** Bercsenyi Dániel szülőháza. Egyszerű, fehér falak, emléktábla. Eszembejut, hogy tavalyi mozgótáborunkon Ber-

zsenyi pajtvá alakított kemenessömjéni lakóházában volt a szállásunk. Úgy látszik, Bercsenyi valamiképpen mindig élénkkerül, mintha figyelmeztetni akarna bennünket: **"Romlásnak indult hajdan erős magyarokat"** valamire, amit nem értettünk, nem láttunk meg ebben a jazzmuzsikás, vajudó korban...

...Ballagunk az országútak porában, tűző nap-sütésben, erdő hűvöseben, szürös tarlókon. A por belep bennünket, az ajkunkon dalok fakadnak, s a gondolataink mindig másutt járnak. Szedegetjük csokorba az emlékvirágokat, fáradt szemünk előtt megelevenedik egy-egy kép az útról; aztán meg haza-hazagondolunk édesanyánkra, akit olyan régen láttunk. És dalolunk, sokat dalolunk. Regös-utat járunk, tábortűzünk fénye bevilágít a magyar éjszakába. Járjuk a falut, erőt merítünk belőle és magyarságot. Edződik a test, nemesedik a lélek. Fázunk, vagy izzadunk, megázunk, kihallgatásra megyünk, hadijátékot játszunk. (Fogunk mi még igazán harcolni!) Sokszor nagyon-nagy problémákról folyik a szó: a magyarság problémájáról — ilyenkor összefacsarodik a szív —, máskor meg tréfa röpven az ajkáról, meg kacagás. Ez a mozgótábor, de ilyen az élet is...

(Júl. 20.) ... Utolsó nekirugaszkodás. Már feltűntek Sopron tornyai. Vadvirágot szedünk a hősök szobrára. Végigvonul szemem előtt az egész mozgótábor.

Sopron. Fáradtan érünk az öreg intézet öreg hársfái alá, és hosszú imádságban adunk hálát a jó Istennek minden gyámolító, megsegítő szeretetéért.

Kónya Lajos

TRIANONI EMLÉKEZTETŐ

Fogaras vármegyében az égignyuló Kárpátok átjáróját őrzi Tölcsvár. Román megszállt terület.

Újfordítású magyar Bibliák kaphatók

A legutóbbi nyugtázás óta biblialaterjesztési adományként beérkezett: **Miklós Lajosné (Port Coquitlam, BC) \$16.20, Miklós József emlékére.**

A közel négy évszázada először megjelent teljes magyar Szentírás most új fordításban, mai magyar nyelven szólaltatja meg Isten örök

igéjét. Tartós fekete kötésben, arany nyomattal, szép kiállításban, a függelékben 8 színes térképmelléklettel.

A Biblia ára az Egyesült Államokban darabonként 12 dollár, Kanadában 15 dollár. Ebben a szállítási és kezelési költség is benne van.

RENDELŐLAP

- * A Biblia ára példányonként 12 amerikai, ill. 15 kanadai dollár.
- * Csekket, pénzesutalványt a "Hungarian Conference-LCA" névre kell kiállítani és erre a címre küldeni:

Hungarian Conference-LCA
c/o Rev. Béla Bernhardt
9715 Lake Avenue, Cleveland, OH 44102

Megrendelek ..... példányt az új magyar Bibliából, melyért ltt mellékelek \$.....

Isten dicsőségére adományozok, hálából és szeretettel a Tőle kapott javakért, a Biblia terjesztésére \$.....

Szeretteim, nevezetesen ..... emlékére, a Biblia terjesztésére adományozok \$.....

A fenti tételekre mellékeltem összesen: \$.....

Megrendelő neve: .....

Megrendelő címe: .....

Zip/Postal Code
(postai irányítószám)

ELŐSZÖR!

*Úgy-e, sose volt még karácsony?
Követei a messze mennynek
először hoznak hősín szárnyon
fényességes, nagy örömet!
És titkos útján Betlehemnek
a pásztorok először mennek
a hírre, hogy egy kicsiny Gyermekek
fekszik jászlon, barmok között.
Földünk felett először száll ma
ujjongó angyali hozsánna!
S ragyogóarcú kisgyerek:
a pásztorokkal Betlehemben,
hova sietve hívtak engem,
én is először térdelek.
Kis imádságom félve mondom.
csudálkozom a csodadolgon,
a jászlon és a Gyermeken...
ezen a koldús-királyságon,
éigigujjongó éneken.
Először! Soha nem hallottam!
Nem megszokottan és kopottan.
Először hoztak lépteim
erre a boldog hódolásra.
S a századok s az éveim
szertefoszlottak, ködbevesztek.
Először! Hisz ma született meg!
Ma született meg! Énnekem!
Angyalokéval együtt ujjong
új örömmondó énekem.*

Hozsánna! Ámen. Így legyen!

Türmezei Erzsébet

Szigethy Sándor:

Ó, India — a gondolat anyja...

(Folytatás az ápr.—júniusi számból)

Útitárs — “Minden nézőpont kérdése.” Hányszor hallottam e bölcsességet 25 éves nyugat-európai vándoréletem idején — elsősorban diákta-nyák heves vitái közepette — (a tiszteletes teológusi együttléteket sem kivéve).

Természetesen ez is keleti gondolat, de megdöbben, ha Kelet fiai, nem várt összefüggésben a bennünket is érintő dolgokra alkalmazzák. Így érintett az indiai földrajzkönyv megállapítása: “Ázsia két félszigettel rendelkezik, s ezek: Európa (nyugaton) és India (délen).”

Ázsia — minden valódi vagy vélt szörnyűsége ellenére — könnyen mozgásba hozza európai fantáziánkat. Talán azért, mert már pusztán méreteivel, területével, népességével és hatalmas múltjával, *elbizonytalanít* bennünket. Lenyűgöz és elriaszt, vonz is, taszít is, mint egy varázslat.

1. Ázsia varázs-élménye számomra Tibettel kezdődik. Gyermeckorom egyik legtöbbet lapozott könyve Sven Hedin svéd utazó Rejtelmes Tibet-je volt, míg aztán 1946 telén Dimitrij és Szása, a megszálló hadsereg felsőpatyi otthonunkba szállásolt két újonca, cigarettapapír hiányában el nem használta (füstölte) legkedveltebb könyvet. Mindketten ázsiaiak voltak, Szása a távolkeleti Vladivosztk vidékéről. Gyakran tapasztalt jóságuk miatt azonban nem tudtam haragudni rájuk barbár tettükért. — Ázsia ellentmondásossága azóta is elevenen él tudatomban.

2. A japánok — kamikáze pilótáik vakmerősége mellett — az európaiakat mesterien utánozó ügyességükkel nyerték meg korán tetszésemet. Majd — Nagaszaki és Hiroshima szenvedései miatt — sajnálatomat. Valószínűleg e többrétű szimpátiának köszönhetem, hogy — vasi voltom mellett — talán még mindig arra vagyok a legbüszkébb, hogy egyszer Göttingenben, a menzán, egy japán diák engem is japánnak nézett.

3. A Teológián hamar megtanulhattam, hogy minden (valamire való) mai világvallás *ázsiai* eredetű; a mi kereszténységünk is. Pál apostol egy látomásban kapott hívás nyo-

mán jött át *Európába* — s vele együtt az Evangélium is, első ízben (ApCsel 16).

4. *Indiával* az erőszak nélküli küzdelem (ahimsza) bőjtőlő, csont-bőr harcosa, Mahatma Gandhi jelentette az első kapcsolatot. Amit a pápai és debreceni diákevek idején a kollégium-társ, Nagyenyed, híres világjáró diákjának Kőrösi Csoma Sándornak gyakran hallott élettörténete mélyített el.

5. Konkrétte e kapcsolat lundi diákeveim alatt vált, amikor Hedbergné, egyik itteni pótnagymám, nagy beleéléssel mesélte több évtizedes indiai *missziói* tevékenységének kimagaslóbb élményeit.

6. Egyre inkább kezd általánossá válni az a meggyőződés, hogy egy-egy ország, kultúra, civilizáció *mélyebb* megértéséhez mindenek előtt annak *vallásait* kell megismerni. A csak politikai, szociális vagy gazdasági szemlélet nem elegendő. A vallástörténet fontos szerepe talán India megértésénél a legszembetűnőbb. Vallástörténeti professzoraim közül a legelsőt, *dr. Ferdinánd István* vallásfilozófust szeretném megemlíteni. A maga csendes módján arra tanított bennünket, hogy ne a gyarmatosítók fölényével, hanem alázattal közeledjünk a sokezer éves kultúrák és azok vallásai felé. Még ma is elszorul a szívem, ha arra gondolok, hogy — akkori felettese — hogyan vették el tőlünk tudós és népszerű professzorunkat (1955 őszén), s helyezték máról holnapra tyúkperekre emlékeztető érveléssel, a

Teológiától távoli Homokbödögére szolgálattételre. Majd tanszékét is megszüntették. Ez a szellemi beszűkülést szolgáló tett — az egymás jobb megértésére törekvő világunkban — sajnos még mindig csorbítja a magyar protestantizmus haladó hagyományait.

INDIÁVAL KEZDŐDIK

A protestáns külmisszió evangélikus ága Indiával kezdődik. A misszió hivatalos központja Koppenhágában volt, de főleg *németek* voltak a “királyi dán misszionáriusok”. A hallei pietisták ugyanis missziójukat a *dán királyi házzal* karöltve kezdték el. A kegyes IV. Frigyes 1707-től személyesen támogatja a munkát a dán gyarmatokon, majd 1711-től a dán posta bevételéből is kapnak évi 2000 tallért, 1736-tól pedig a *norvég* postától érkezik évi 1000 tallér. E korszak kimagasló misszionáriusa Ziegenbalg Boldizsár, aki 35 éves korában bekövetkezett haláláig, tamilra fordította az Újszövetséget, valamint az Ószövetség egyes könyveit. Madrasztól délre, Tranquebar területén, Daneborg e tevékenység fő színhelye.

(Folytatjuk)

Az USA és Kanada

minden magyar evangélikus címére (akikről tudomásunk van) megy az Erős Vár. Ezt sok előfizetőnk másokra is gondoló bőkezűsége teszi lehetővé. E testvéreink az előfizetésen felül jelentős összegű adományokkal támogatják egyetlen egyházi lapunk 48 esztendeje fennálló szolgálatát. Kevesen vagyunk magyar evangélikusok, fogjuk meg egymás kezét az Erős Váron keresztül!

GYÜLEKEZETI HÍREK

CLEVELAND-ELSŐ

Templom és lelkészi hivatal: 2836 East Blvd. (44104). Tel.: (216) 721-7074. Vasárnapi istentisztelet de. 10 órakor, angol—magyar. Mihály Ernő gondnok telefonszáma: 561-7316.

Vasárnapi istentiszteleteinken felváltva végzi a szolgálatot Nyárádi Tamás evangélikus, valamint Juhász Shepherd Ferenc ref. lelkész. Előbbi a kanadai Windsorból jön hozzánk kéthetenként.

Okt. 31-én adtunk hálát Istennek az *Oltáregylet* 75 éves szolgálatáért. A jubileumi díszebéd során bensőséges, meleg hangulatú együttléten köszönte meg a gyülekezet asszonyaink egyházépítő

munkáját, melyet immár háromnegyed évszázada végeznek nem lankadó lelkesedéssel. Megemlékeztünk az Oltáregylet elhunyt alapítójáról, valamint az önfeláldozóan munkálkodott volt elnökökről. Jelenlegi elnökük, Finta Józsefné testvérünk, gyengélkedése miatt sajnos nem lehetett jelen ezen a szép ünnepen. Nt. Endrei Ferenc imádkozott, a műsort Mihály Ernőné vezette, Mihály Ernő gondnok köszöntötte a megjelenteket. Az évforduló jelentőségét dr. Brachna Gábor főesperes és Nt. Juhász Ferenc méltatta.

Fiatalasszonyaink (Lutheran Ladies League) **gyülekezeti ebédet rendeznek dec. 12-én, vasár-**

SECOND CLASS PUBLICATION.

POSTMASTER: SEND FORM 3579 TO
ERŐS VÁR (USPS 178560)

BOX 02148, CLEVELAND, OH 44102.

nap délben, a 10 órai istentiszteletet követően. Szeretettel várjuk híveinket.

Ünnepi istentiszteleteink: Dec. 24-én (péntek) este 8-kor angolnyelvű karácsonyesti istentisztelet úrvacsorával. Karácsony első napján, dec. 25-én (szombat) de. 10-kor magyar ünnepi istentisztelet és úrvacsoraosztás. Karácsony 2. ünnepén, dec. 26-án (vas.) de. 10-kor angol—magyar istentisztelet.

Betegúrvacsora. — Szívesen viszünk úrvacsorát házhoz, vagy kórházba, ha ezt az egyház, vagy a gondnok telefonszámán kéri.

CLEVELAND—NYUGAT

Lelkész: Juhász Imre

Templom: W. 98 és Denison Avenue — Lelkészi hivatal: 3245 W. 98th Street (44102). Telefon: (216) 961-6895. — Istentisztelet minden vasárnap de. 9:30-kor angol, 10:45-kor magyar nyelven. Úrvacsoraosztás minden hó első vasárnapján és az ünnepnapokon. Vasárnapi iskola októbertől májusig 9:30-kor angol, 10:45-kor magyar nyelven.

Október folyamán vasárnaponként átlagosan 64, novemberben 66 hívünk vette igénybe az egyház igehirdető és tanító szolgálatát. Okt. 17-én a gyülekezet elbúcsúzott Kiss Miklós lovászpatonai lelkésztől, aki aznap tért vissza hazájába másfél-

Kiss Miklós, Juhász Imre, dr. Brachna Gábor
(Lovagi Tibor felv.)

éves amerikai tanulmányútja után. Ittléte alatt gyülekezetünk tagja volt, több ízben szolgált igehirdetéssel. Az istentisztelet során lelkészünk tolmácsolta a gyülekezet szeretetét és áldáskívánását otthoni életére és szolgálatára. — Nov. 7-én meg-

tartott bazárunk minden tekintetben sikeres volt, a tiszta bevétel meghaladta a 2100 dollárt.

Ádvent 4. vasárnapján, dec. 19-én de. 10:30-kor háromnyelvű (angol—magyar—német) istentisztelet keretében lesz a vasárnapi iskola karácsonyi ünnepélye. Ezt gyülekezeti "pot-luck" szeretetvendégség követi a nagyteremben. **Ünnepi istentiszteleteink:** dec. 24-én (péntek) éjjel 11-kor gyertyafényes angol (úrv.); dec. 25-én, karácsony első ünnepén (szombat) de. 10:45-kor magyar (úrv.); dec. 26-án, karácsony 2. ünnepén a vasárnapi rend szerint, de csak a magyaron (10:45) lesz úrvacsora. Jan. 1-én (szombat) de. 10:45-kor újévi magyar istentisztelet lesz. Felhívjuk híveink figyelmét, hogy a bármilyen célú, az 1982. évre szülő adakozás határideje: december 27, hétfő este 6 óra.

Az évi közgyűlés és tisztviselőválasztást jan. 16-án tartjuk, a de. 10:30-kor kezdődő közös angol—magyar istentisztelet után. A beiktatás és a szokásos tisztviselői ebéd jan. 23-án lesz.

PITTSBURGH

Felhívjuk a pittsburghi magyar evangélikusok figyelmét, hogy evangélikus istentisztelet és úrvacsoraosztás lesz vasárnap, december 19-én, du. 3 órakor, melyet Markovits Pál ev. lelkész tart a hazelwoodi magyar ref. templomban, 221 Johnston Avenue.

Mindennapi kenyér

— Útmutató a Biblia olvasásához —

1983. JANUÁR HÓ

1. Újév. Rm 1:1—17. — Lk 2:21.

ÚJÉV U. VAS. — JAN. 2.

Heti ige: Zsolt 91:11

- Ef. 1:3—6, 15—18. — Jn. 1:1—18.
- Ézs 43:1—7. — Mt 8:1—4.
- Jk 4:13—17. — Mt 8:5—13.
- Csel 11:1—8. — Mt 8:14—22.
- Vízkereszt. Ézs 60:1—6. — Mt 8:23—34.
- Ézs 49:1—6. — Mt 9:1—8.
- 1Jn 2:12—17. — Mt 9:9—13.

VÍZK. U. 1. VAS. — JAN. 9.

Heti ige: Jn 1:14

- Csel 10:34—38. — Lk 3:15—17, 21—22.
- Jn 1:29—34. — Mt 9:14—17.
- Mk 1:12—15. — Mt 9:18—26.
- 1Jn 5:9—13. — Mt 9:27—34.
- Jn 1:35—42. — Mt 9:35—38.
- Jn 10:31—38. — Mt 10:1—15.
- Jn 1:43—51. — Mt 10:16—25.

VÍZK. U. 2. VAS. — JAN. 16.

Heti ige: Jn 1:17

- 1Kor 12:1—11. — Jn 2:1—11.
- Jer 31:31—34. — Mt 10:26—33.
- 2Móz 20:1—17. — Mt 10:34—42.
- Mk 2:18—22. — Mt 11:1—6.
- Jn 1:15—18. — Mt 11:7—19.
- Rm 13:8—10. — Mt 11:20—24.
- Zsid 12:18—24. — Mt 11:25—30.

VÍZK. U. 3. VAS. — JAN. 23.

Heti ige: Lk 13:29

- 1Kor 12:14—21. — Lk 4:14—21.
- Lk 4:22—30. — Mt 12:1—14.
- Rm 12:7—16. — Mt 12:15—21.
- 1Kor 2:6—16. — Mt 12:22—37.
- Jn 4:5—14. — Mt 12:38—45.
- Jn 4:15—26. — Mt 12:46—50.
- Jn 4:27—42. — Mt 13:1—9.

TORONTO

H. lelkész: Bernhardt Béla

Templom: First Lutheran Church, 116 Bond Street. — Lelkészi hivatal: 9715 Lake Ave., Cleveland, OH 44102, USA; tel.: (216) 631-5007. — Istentisztelet (július—augusztus kivéve) a hó második és negyedik vasárnapján du. ½6-kor. Miklián Lajos felügyelő telefonszáma: (416) 621-8285.

Istentiszteleteink: dec. 26-án, kar. 2. ünnepén, úrvacsoraosztással du. 5:30 (Bernhardt Béla) utána szeretetvendégség a Nőegylet rendezésében; jan. 9-én du. 5:30 (Bernhardt Béla), utána évi közgyűlés; jan. 23-án kivételesen du. 2-kor (Markovits Pál), majd du. 4 órakor a torontói magyar egyházak ökumenikus Istentisztelete az Első M. Baptista Egyház rendezésében; febr. 13-án du. 5:30 (Bernhardt Béla); febr. 27-én du. 5:30 (Bernhardt Béla).

Szeretettel várjuk testvéreinket minden egyes Istentiszteletre, úgyszintén az évi közgyűlésre (jan. 9.), melyen beszámolókat hallunk a gyülekezet 1982. évi működéséről, megállapítjuk a jövő évi költségvetési keretet és rögzítjük évi munkatervünket.

Híveinknek, barátainknak Istentől megszentelt karácsonyt és békével megáldott új esztendőt kívánunk!

VÍZK. U. 4. VAS. — JAN. 30.

Heti ige: Rm 8:15

- 1Kor 12:27—13:13. — Lk 4:21—32.
- 4Móz 22:21—35. — Mt 13:10—17.

1983. FEBRUÁR HÓ

- Jer 8:4—7. — Mt 13:18—23.
- Jer 5:20—22. — Mt 13:24—30.
- Csel 26:4—29. — Mt 13:31—35.
- Jón 3:1—10. — Mt 13:36—43.
- 2Kor 4:7—18. — Mt 13:44—46.

VÍZK. U. 5. VAS. — FEB. 6.

Heti ige: 1Kor 4:5

- 1Kor 14:12b—20. — Lk 5:1—11.
- 1Kor 1:26—31. — Mt 13:47—52.
- Fil 1:27—30. — Mt 13:53—58.
- Rm 3:21—28. — Mt 14:1—12.
- 1Kor 3:5—9. — Mt 14:13—21.
- Lk 9:51—56. — Mt 14:22—36.
- 1Kor 4:1—5. — Mt 15:1—20.

VÍZK. U. UT. VAS. — FEB. 13.

Heti ige: Lk 18:31

- 2Kor 4:3—6. — Lk 9:28—36.
- Lk 18:31—43. — Mt 15:21—28.
- Ézs 25:1—8. — Mt 15:29—39.
- Böjtkezdet. — Jo 2:12—19. — Lk 6:20—49.
- Ézs 58:5—12. — Mt 16:1—12.
- Lk 9:57—62. — Mt 16:13—20.
- Mk 9:14—29. — Mt 16:21—28.

BÖJT 1. VAS. — FEB. 20.

Heti ige: 1Jn 3:8

- Rm 10:8b—13. — Lk 4:1—13.
- Jk 4:1—10. — Mt 17:1—13.
- Jk 1:12—21. — Mt 17:14—21.
- Zsid 4:14—16. — Mt 17:22—27.
- Zsid 12:1—7. — Mt 18:1—14.
- 1Pt 5:5b—11. — Mt 18:15—20.
- 1Jn 3:4—8. — Mt 18:21—35.

BÖJT 2. VAS. — FEB. 27.

Heti ige: Ézs 50:4—5

- Fil 3:17—4:1. — Lk 13:31—35.
- Jn 7:14—18. — Mt 19:1—12.